LAILA MEDINA
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2025. január 9.[1]

C-665/23. sz. ügy

IL
kontra
Veracash SAS

(a Cour de cassation [semmítőszék, Franciaország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Belső piaci pénzforgalmi szolgáltatások – 2007/64/EK irányelv – Nem engedélyezett fizetési műveletek – Nem engedélyezett fizetési műveletek bejelentése – Bejelentési határidő – A bejelentés késedelme, amely nem szándékos vagy nem súlyos gondatlanság eredménye – A pénzforgalmi szolgáltató visszatérítési kötelezettsége – A fizető fél nem engedélyezett fizetési műveletek vonatkozásában fennálló felelőssége”

I. Bevezetés

1. A jelen ügy a 2007/64/EK irányelvben[2] meghatározott, nem engedélyezett műveletekért való felelősség bizonyos aspektusait érinti. Az ügy az említett irányelv azon rendelkezései közötti összefüggés kérdését veti fel, amelyek különösen a fizető fél azon kötelezettségét szabályozzák, hogy indokolatlan késedelem nélkül be kell jelentenie a nem engedélyezett műveletet, valamint az ennek elmulasztásából eredő következményeket, amennyiben a nem engedélyezett művelet valamely fizetési eszköz nem engedélyezett használatából ered. A CRCAM-ítéletét[3] követően ez az ügy újabb lehetőséget kínál a Bíróságnak arra, hogy megvizsgálja a fizető fél és a pénzforgalmi szolgáltató érdekei között megteremtendő egyensúlyt.

[1] Eredeti nyelv: angol.

[2] A belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2007. L 319., 1. o.; helyesbítés: HL 2009. L 187., 5. o.). A belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 2002/65/EK, 2009/110/EK és a 2013/36/EU irányelv és a 1093/2010/EU rendelet módosításáról, valamint a 2007/64/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2366 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 337., 35. o.; helyesbítés: HL 2018. L 102., 97. o.) hatályon kívül helyezte azt, és annak helyébe lépett. Tekintettel az alapügyben szereplő jogvita tényállására, és amint arra a kérdést előterjesztő bíróság is utal, a jelen ügyre a 2007/64 irányelv irányadó.

[3] 2021. szeptember 2-i ítélet (C-337/20, EU:C:2021:671; a továbbiakban: a CRCAM-ítélet).

II. Jogi háttér

A. Az uniós jog

2. Az említett irányelvnek „A pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének kötelezettségei a fizetési eszközzel kapcsolatban” című 56. cikke az (1) bekezdésében kimondta:

„A pénzforgalmi szolgáltatásnak a fizetési eszköz használatára jogosult igénybe vevője az alábbi kötelezettségeknek kell, hogy eleget tegyen:

a) a fizetési eszközt az adott fizetési eszköz kibocsátását és használatát szabályozó feltételeknek megfelelően kell használnia; és

b) indokolatlan késedelem nélkül bejelenti a pénzforgalmi szolgáltatónak – vagy az általa megjelölt jogalanynak –, amint a fizetési eszköz elvesztését, ellopását, illetve jogosulatlan vagy nem engedélyezett használatát észleli.”

2. Az említett irányelvnek „A pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének kötelezettségei a fizetési eszközzel kapcsolatban” című 56. cikke az (1) bekezdésében kimondta:

„A pénzforgalmi szolgáltatásnak a fizetési eszköz használatára jogosult igénybe vevője az alábbi kötelezettségeknek kell, hogy eleget tegyen:

a) a fizetési eszközt az adott fizetési eszköz kibocsátását és használatát szabályozó feltételeknek megfelelően kell használnia; és

b) indokolatlan késedelem nélkül bejelenti a pénzforgalmi szolgáltatónak – vagy az általa megjelölt jogalanynak –, amint a fizetési eszköz elvesztését, ellopását, illetve jogosulatlan vagy nem engedélyezett használatát észleli.”

3. Ezen irányelvnek a „Nem engedélyezett vagy hibásan teljesített fizetési műveletek bejelentése” című 58. cikke szerint:

„A pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője számára a pénzforgalmi szolgáltató kizárólag akkor köteles helyesbítést biztosítani, ha indokolatlan késedelem nélkül, de a terhelés napját követően 13 hónapnál nem később bejelenti a pénzforgalmi szolgáltatójának az általa észlelt nem engedélyezett vagy hibásan teljesített és reklamációnak helyt adó fizetési műveletet, ideértve a 75. cikkben foglaltakat is, kivéve ha adott esetben a pénzforgalmi szolgáltató a fizetési művelettel kapcsolatban nem nyújtott tájékoztatást vagy azt nem tette elérhetővé a III. címben meghatározottak szerint.”

4. A 2007/64 irányelvnek „A pénzforgalmi szolgáltató felelőssége nem engedélyezett fizetési műveletek vonatkozásában” című 60. cikke az (1) bekezdésében a következőket írta elő:

„A tagállamok biztosítják, hogy nem engedélyezett fizetési művelet esetében – az 58. cikk sérelme nélkül – a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója haladéktalanul megtéríti a fizető fél részére a nem engedélyezett fizetési művelet összegét, és – amennyiben releváns – helyreállítja a megterhelt fizetési számlát abba az állapotba, amelyben az lenne, ha a nem engedélyezett fizetési műveletre nem került volna sor.”

5. A 2007/64 irányelvnek „A fizető fél felelőssége nem engedélyezett fizetési műveletek vonatkozásában” című 61. cikke a következőket írta elő:

„(1) A 60. cikktől eltérve legfeljebb 150 EUR értékig a fizető fél viseli a nem engedélyezett fizetési műveletekkel összefüggő, az elveszített vagy ellopott fizetési eszköz használatából, illetve amennyiben a fizető fél nem tartotta biztonságban az eszköz személyes biztonsági elemeit, úgy a fizetési eszköz jogosulatlan használatából eredő károkat.

(2) A fizető fél viseli a nem engedélyezett műveletekkel összefüggő összes kárt, amennyiben azok nála azáltal keletkeztek, hogy csalárd módon járt el, vagy az 56. cikkben meghatározott egy vagy több kötelezettségével kapcsolatban súlyos gondatlansággal járt el, vagy azokat szándékosan nem teljesítette. Ilyen esetekben az e cikk (1) bekezdésben említett összeghatár nem érvényes.

(3) Azokban az esetekben, amikor a fizető fél nem csalárd módon járt el vagy nem szándékosan mulasztotta el az 56. cikk szerinti kötelezettségei teljesítését, a tagállamok csökkenthetik az e cikk (1) és (2) bekezdésében említett felelősséget, figyelembe véve különösen a fizetési eszköz személyes biztonsági elemeinek jellegét, valamint azon körülményeket, amelyek mellett azt elvesztették, ellopták vagy jogosulatlanul használták.

(4) A fizető fél nem felel az elveszített, ellopott vagy jogosulatlanul használt fizetési eszköz használatából eredő semmiféle anyagi következményért azt követően, hogy megtette az 56. cikk (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott bejelentést, kivéve ha csalárd módon járt el.

[…]”

B. A nemzeti jog

6. A 2007/64 irányelvet a nemzeti jogba az ordonnance no 2009-866, du 15 juillet 2009, relative aux conditions régissant la fourniture de services de paiement et portant création des établissements de paiement (a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására vonatkozó feltételekről és a pénzforgalmi intézmények létrehozásáról szóló, 2009. július 15-i 2009-866. sz. rendelet) ültette át, amely többek között bevezette a code monétaire et financier (monetáris és pénzügyi törvénykönyv) L. 133-17., L. 133-18., L. 133-19. és L. 133-24. cikkét, amelyek az alapügyben alkalmazandók.

7. A code monétaire et financier (monetáris és pénzügyi törvénykönyv) L. 133-17. cikke I. pontjának értelmében „[a]mennyiben a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője a fizetési eszköz elvesztését, illetve ezen eszköz vagy a hozzá kapcsolódó adatok ellopását, illetve jogosulatlan vagy nem engedélyezett használatát észleli, ezt az eszköz letiltása céljából indokolatlan késedelem nélkül be kell jelentenie a pénzforgalmi szolgáltatónak – vagy az általa megjelölt jogalanynak”.

8. Az említett törvénykönyv L. 133-18. cikke szerint:

„Nem engedélyezett, a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője által az L. 133-24. cikkben előírt feltételek mellett jelzett fizetési művelet esetében a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatója haladéktalanul megtéríti a fizető fél részére a nem engedélyezett fizetési művelet összegét, és – amennyiben releváns – helyreállítja a megterhelt fizetési számlát abba az állapotba, amelyben az lenne, ha a nem engedélyezett fizetési műveletre nem került volna sor.

A fizető fél és pénzforgalmi szolgáltatója szerződésben további pénzügyi kártérítésekről dönthet.”

9. Az említett törvénykönyv L. 133-19. cikke értelmében:

„I. A fizetési eszköz elvesztésével vagy eltulajdonításával összefüggő, nem engedélyezett fizetési művelet esetében az L. 133-17. cikkben előírt bejelentésig a fizető fél viseli az ezen eszköz használatához kapcsolódó károkat 150 EUR összeghatárig.

A fizető fél azonban nem felel olyan nem engedélyezett fizetési műveletért, amelyet a személyre szabott biztonsági elemek használata nélkül hajtanak végre.

II. Nem terheli felelősség a fizető felet azért, ha a nem engedélyezett fizetési műveletre a fizető fél tudta nélkül, a fizetési eszköz vagy az ahhoz kapcsolódó adatok jogosulatlan használatával került sor.

Fizetési eszközzel való visszaélés esetén akkor sem terheli felelősség a fizető felet, ha a nem engedélyezett fizetési művelet időpontjában a birtokában volt az eszköz.

III. Amennyiben a pénzforgalmi szolgáltató nem biztosítja a fizetési eszköz letiltását lehetővé tevő, az L. 133-17. cikkben előírt bejelentésre szolgáló megfelelő eszközöket, úgy a fizető fél nem visel felelősséget az anyagi következményekért, kivéve, ha csalárd módon járt el.

IV. A fizető fél viseli a nem engedélyezett műveletekkel összefüggő összes kárt, amennyiben azok nála azáltal keletkeztek, hogy csalárd módon járt el, vagy az L. 133-16. és az L. 133-17. cikkben meghatározott kötelezettségeivel kapcsolatban súlyos gondatlansággal járt el, vagy azokat szándékosan nem teljesítette.”

10. Végül az említett törvénykönyv L. 133-24. cikke értelmében:

„A pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője köteles jogvesztés terhe mellett indokolatlan késedelem nélkül, de a terhelés napját követően tizenhárom hónapnál nem később bejelenteni a pénzforgalmi szolgáltatójának a nem engedélyezett vagy hibásan teljesített fizetési műveletet, kivéve ha a pénzforgalmi szolgáltató e fizetési művelettel kapcsolatban nem nyújtott tájékoztatást vagy azt nem tette elérhetővé a III. könyv I. címének IV. fejezetében meghatározottak szerint.

Azon esetek kivételével, amikor a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője nem üzleti célból eljáró természetes személy, a felek határozhatnak úgy, hogy eltérnek e cikk rendelkezéseitől.”

III. Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

11. IL arany alapon vezetett betétszámlát nyitott a Veracash SAS-nál. 2017. március 24-én a Veracash új, készpénzfelvételre és fizetésre jogosító kártyát küldött IL címére. IL azt állította, hogy nem kérte és nem vette át e kártyát, és hogy 2017. március 30. és május 17. között engedélye nélkül napi pénzfelvételek történtek a számlájáról. IL a Veracash ellen a tribunal de grande instance d’Évry (évry-i általános hatáskörű bíróság, Évry, Franciaország) [4] előtt visszaszolgáltatás és kártérítés megfizetése iránt indított keresetet.

[4] 2020. január 1-jén átnevezték „tribunal judiciaire d’Évryre” (évry-i elsőfokú bíróság, Franciaország).

12. Mivel keresetét első fokon részben elutasították, IL fellebbezést nyújtott be a Cour d'Appel de Paris-hoz (párizsi fellebbviteli bíróság, Franciaország). Fellebbezését a 2022. január 3-i ítéletben elutasították többek között azzal az indokkal, hogy nem hivatkozhat a monetáris és pénzügyi törvénykönyv L. 133-18. cikkének rendelkezéseire, mivel nem jelentette be „indokolatlan késedelem nélkül" és „haladéktalanul"[5] a Veracash társaságnak a vitatott műveleteket. Ez a megállapítás azon a tényen alapult, hogy IL 2017. május 23-án, azaz csaknem két hónappal az első vitatott pénzfelvétel után küldött egy vitatott tranzakciós formanyomtatványt a Veracash-nek.

13. IL felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Cour de cassation-hoz (semmítőszék, Franciaország), a kérdést előterjesztő bírósághoz. Két jogalapra hivatkozik a fellebbezéssel kapcsolatban. A második fellebbezési jogalap első részében[6] IL azt kifogásolja, hogy a Cour d'Appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) az ítéletével nem vette figyelembe, hogy a fizető félnek a terhelés időpontját követően tizenhárom hónap áll rendelkezésére a művelet bejelentésére, és ezzel megsértette az alapügyben alkalmazandó monetáris és pénzügyi törvénykönyv L. 133-24. cikkét.

14. A kérdést előterjesztő bíróság azt állítja, hogy a jogvita eldöntése attól függ, hogy a pénzforgalmi szolgáltató megtagadhatja-e a nem engedélyezett művelet összegének visszatérítését, ha a fizető fél, miközben a terhelés időpontjától számított tizenhárom hónapon belül bejelentette e műveletet, ezt késedelmesen tette meg, anélkül, hogy késedelme szándékos vagy súlyos gondatlanság következménye lett volna.

15. Az alapeljárás feleinek álláspontja e kérdésben eltér. IL, az alapeljárás felperese elsődlegesen azt állítja, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének a terhelés időpontjától számítva tizenhárom hónap áll rendelkezésére a nem engedélyezett művelet bejelentésére. A Veracash társaság, az alapeljárás alperese előadja, hogy a monetáris és pénzügyi törvénykönyv L. 133-24. cikkében a jogalkotó arra kötelezte a fizető felet, hogy indokolatlan késedelem nélkül jelentse be a nem engedélyezett műveletet, és tizenhárom hónapos határidőt vezetett be, ezt pedig azért tette, mert kettős határidőt kívánt bevezetni, és a tizenhárom hónapos határidő jogvesztő határidő. Hozzáteszi, hogy e rendelkezés rendszere azt követeli meg, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője, amint észleli a szabálytalanságot, arra haladéktalanul reagáljon a szolgáltatója tájékoztatásával.

16. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a 2007/64 irányelv 58. cikkének szó szerinti értelmezése – amint azt a Cour d'Appel de Paris (párizsi fellebbviteli bíróság) megállapította – annak megállapításához vezethet, hogy a pénzforgalmi szolgáltató jogosult valamely nem engedélyezett fizetési művelet összegének visszatérítését kizárólag azon az alapon megtagadni, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője azt késedelmesen jelentette be neki, még akkor is, ha arra a tizenhárom hónapos határidőn belül sor került.

17. A kérdést előterjesztő bíróság azonban úgy véli, hogy ez az értelmezés nehezen egyeztethető össze a 2007/64 irányelv 61. cikkének (2) bekezdésével. E rendelkezésből következik, hogy a fizető fél csak akkor fosztható meg a visszatérítéshez való jogától, ha többek között az ugyanezen irányelv 56. cikkében meghatározott egy vagy több kötelezettségével kapcsolatban súlyos gondatlansággal járt el, vagy azokat szándékosan nem teljesítette, ideértve azt a kötelezettséget is,

[5] Az említett ítéletben a művelet „haladéktalan" bejelentésére vonatkozó kötelezettségre való hivatkozás minden valószínűség szerint annak köszönhető, hogy ez a szó szerepel a „Veracard" kártya használatára vonatkozó általános szerződési feltételekben, amelyeket az említett ítélet is tartalmaz.

[6] Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem csak a második jogalap első részére vonatkozik.

amelynek értelmében indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatnia kell a pénzforgalmi szolgáltatóját a fizetési eszköz elvesztéséről, ellopásáról, jogosulatlan felhasználásáról vagy jogosulatlan használatáról.

18. A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy amikor a Bíróságnak a CRCAM-ítéletében a 2007/64 irányelv 58. cikkét kellett értelmeznie, nem kellett arról döntenie, hogy milyen következményekkel jár, ha a fizető fél elmulasztja azon kötelezettségét, amelynek értelmében indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatnia kell a pénzforgalmi szolgáltatót a nem engedélyezett műveletekről.

19. Bár a kérdést előterjesztő bíróság észleli az ahhoz fűződő érdeket, hogy a fizető felet arra ösztönözzék, hogy kellő gondossággal járjon el a pénzforgalmi szolgáltatójának tájékoztatása érdekében, a 2007/64 irányelv 61. cikkének (2) bekezdése alapján úgy véli, hogy az uniós jogalkotó nem kívánt minden késedelmet a körülményektől függetlenül szankcionálni oly módon, hogy megfosztja a fizető felet a visszatérítéshez való jogától.

20. A kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a fizető felet csak az olyan nem engedélyezett műveletekből eredő károk megtérítéséhez való jogtól lehet megfosztani, amelyek késedelem nélküli bejelentés esetén elkerülhetők lettek volna, feltéve, hogy a tájékoztatás szándékos vagy súlyos gondatlanság eredménye volt.

21. E körülmények között a Cour de cassation (semmítőszék) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a [2007/64 irányelv] 56., 58., 60. és 61. cikkét, hogy a fizető fél nem jogosult a nem engedélyezett művelet összegének visszatérítésére, ha késedelmesen jelentette be a pénzforgalmi szolgáltatójának a nem engedélyezett fizetési műveletet, még akkor sem, ha ezt a terhelés időpontját követő tizenhárom hónapon belül tette meg?

2) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén a fizető fél visszatérítéshez való jogától való megfosztása függ-e attól, hogy a bejelentés késedelme a fizető fél szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartásának következménye?

3) Az első kérdésre adott igenlő válasz esetén a fizető fél valamennyi nem engedélyezett művelet tekintetében elveszíti-e a megtérítéshez való jogát, vagy csak azon műveletek tekintetében, amelyeket el lehetett volna kerülni, ha a bejelentés nem lett volna késedelmes?”

22. A Veracash, a cseh és a francia kormány, valamint az Európai Bizottság nyújtott be írásbeli észrevételeket.

IV. Értékelés

A. Az első kérdés

23. Első kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a 2007/64 irányelv 56., 60. és 61. cikkének fényében értelmezett 58. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a fizető fél elveszíti a nem engedélyezett művelet összegének visszatérítéséhez való jogát, ha késedelmesen jelentette be a pénzforgalmi szolgáltatónak az említett műveletet, annak ellenére, hogy ezt a terhelés időpontját követő tizenhárom hónapon belül tette meg.

24. E kérdés megválaszolása érdekében először általános áttekintést adok a feleknek a fizetési eszközökkel és a nem engedélyezett fizetési műveletekkel kapcsolatos szerződéses kötelezettségeire vonatkozó rendelkezésekről, valamint a nem engedélyezett műveletekből eredő károkért való felelősségre vonatkozó szabályokról.[7] Ezt követően tisztázni fogom a fizető felet terhelő bejelentési kötelezettségek közötti összefüggéseket.

1. A felek szerződéses kötelezettségei és a nem engedélyezett műveletekből eredő károkért való felelősség

25. Nagy vonalakban az alapügy szempontjából releváns rendelkezések két csoportja határozható meg. A 2007/64 irányelv 56. és 57. cikke határozza meg a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének[8] és a pénzforgalmi szolgáltatónak[9] a fizetési eszközökkel kapcsolatos szerződéses kötelezettségeit. Az említett irányelv 58–61. cikke a nem engedélyezett fizetési műveletekre vonatkozik, és kiterjed a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevőt terhelő bejelentési kötelezettségre, a bizonyítási teherre és az egyes felek felelősségére.

26. Az 56. cikk szabályozza a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének a fizetési eszközzel kapcsolatos kötelezettségeit. A pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője tehát köteles a fizetési eszközt az előírt feltételeknek megfelelően használni, a fizetési eszköz személyes biztonsági elemeit biztonságban tartani, és a fizetési eszköz elvesztéséről, ellopásáról, illetve jogosulatlan vagy nem engedélyezett használatáról való tudomásszerzését követően indokolatlan késedelem nélkül bejelenteni azt a pénzforgalmi szolgáltatónak.

27. A pénzforgalmi szolgáltatónak a maga részéről az 57. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontja alapján többek között biztosítania kell, hogy a fizetési eszköz személyes biztonsági elemei csak a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője számára legyenek hozzáférhetők, és tartózkodnia kell a kéretlen fizetési eszközök küldésétől, kivéve ha egy korábbi fizetési eszközt kell lecserélni. Az 57. cikk (1) bekezdésének c) pontja értelmében a pénzforgalmi szolgáltatónak továbbá biztosítania kell, hogy a fizetési eszköz elvesztése, ellopása, illetve jogosulatlan vagy nem engedélyezett használata esetén a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének folyamatosan rendelkezésére álljanak azok a megfelelő eszközök, melyek révén a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője meg tudja tenni az 56. cikk (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott bejelentést. Végül, az 57. cikk (1) bekezdésének d) pontja szerint a pénzforgalmi szolgáltatónak a bejelentés megtételét követően meg kell akadályoznia a fizetési eszköz bárminemű használatát.

28. Az 58. cikk többek között[10] a nem engedélyezett fizetési műveletekre vonatkozik.[11] A pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjére általános bejelentési kötelezettséget ró, amely előfeltételét képezi annak, hogy a pénzforgalmi szolgáltató helyesbítést biztosítson.[12] A pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének „indokolatlan késedelem nélkül, de a terhelés napját

7 Lásd: Mavromati, D., The Law of Payment Services in the EU: The EC Directive on Payment Services in the Internal Market, *Kluwer Law International*, Alphen aan den Rijn, 2008, 220. és azt követő oldalak.

8 A 2007/64 irányelv 4. cikkének 10. pontja szerint a „pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely fizető félként, kedvezményezettként vagy mindkét szerepben pénzforgalmi szolgáltatást vesz igénybe. A „fizető fél” és a „kedvezményezett” fogalmát az említett cikk 7. és 8. pontja határozza meg.

9 A 2007/64 irányelv 4. cikkének 9. pontjában meghatározottak szerint.

10 Ez a rendelkezés a „hibásan teljesített fizetési műveletekre” is kiterjed. Mivel az alapeljárásban olyan műveletekről van szó, amelyeket a fizető fél nem engedélyezett, szemben a fizető fél utasításainak meg nem felelő műveletekkel, a nem engedélyezett fizetési műveletek helyzetére összpontosítok.

11 A 2007/64 irányelv 54. cikke meghatározza azokat a körülményeket, amelyek fennállása esetén egy fizetési művelet nem engedélyezettnek minősül.

12 Lásd ebben az értelemben: CRCAM-ítélet (33. pont).

követően tizenhárom hónapnál nem később” be kell jelentenie a pénzforgalmi szolgáltatójának „az általa észlelt nem engedélyezett és […] reklamációnak helyt adó fizetési műveletet”. E kötelezettség alól az egyetlen kivétel az, ha a pénzforgalmi szolgáltató a fizetési művelettel kapcsolatban nem nyújtott tájékoztatást vagy azt nem tette elérhetővé a 2007/64 irányelv III. címében meghatározottak szerint.

29. Ezen irányelv 59. cikke a nem engedélyezett műveletekért fennálló felelősségre vonatkozó szabályok részeként tartalmazza a bizonyítási teherrel kapcsolatos rendelkezéseket, amelyek a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének kedveznek. Lényegében a bizonyítási teher a pénzforgalmi szolgáltatóra hárul, amelynek bizonyítania kell, hogy a fizetési művelet hitelesített volt, megfelelően lett rögzítve és a nyilvántartásokba bejegyezve. [13]

30. A gyakorlatban a 2007/64 irányelv 59. cikkében felállított bizonyítási rendszer – amennyiben az ezen irányelv 58. cikkében előírt bejelentésre az ott előírt határidőn belül került sor – azt eredményezi, hogy a pénzforgalmi szolgáltatót az említett irányelv 60. cikke (1) bekezdésének megfelelően azonnali megtérítési kötelezettség terheli. [14]

31. A 61. cikk szabályozza a fizető fél felelősségét abban a különös helyzetben, amikor a nem engedélyezett műveletekből eredő károk egy elveszett, ellopott vagy jogosulatlanul használt fizetési eszköz használatából erednek. Az említett cikk (1) bekezdéséből következik, hogy a fizető fél felelőssége korlátozott a nem engedélyezett műveletek tekintetében, az legfeljebb 150 EUR értékig terjedhet. [15] A fizető fél felelőssége azonban korlátlan, ha csalárd módon járt el, vagy az 56. cikkben meghatározott egy vagy több kötelezettségével kapcsolatban súlyos gondatlansággal járt el, vagy azokat szándékosan nem teljesítette (ideértve a fizetési eszköz elvesztésének, ellopásának, jogosulatlan vagy nem engedélyezett használatának bejelentésére vonatkozó kötelezettséget). A 61. cikk (4) bekezdéséből következik, hogy a fizetési eszköz elvesztésének, ellopásának vagy jogosulatlan használatának bejelentését követően a fizető fél nem felel már semmiféle anyagi következményért, kivéve, ha csalárd módon járt el.

2. A fizető felet terhelő bejelentési kötelezettségek közötti összefüggés

32. A jogi keret fenti bemutatásából következik, hogy az igénybe vevőt a fizetési eszközzel kapcsolatban általános gondossági kötelezettség terheli. A gondossági kötelezettség konkrét kifejeződése a bejelentési kötelezettség. [16] Ez a kötelezettség központi helyet foglal el a nem engedélyezett műveletekért való felelősségre vonatkozó szabályok összefüggésében, és „mérceként” szolgál a nem engedélyezett műveletekért való felelősségnek a fizető fél és a szolgáltató közötti megosztásához. [17]

[13] CRCAM-ítélet (40. pont).

[14] Uo.

[15] Lásd: Geva, B., „The EU payment services directive: An outsider's view”, *Yearbook of European Law*, 28. kötet, 1. sz., 2009, 177–215. o., 200. o., rámutatva, hogy ez a korlátozott felelősség még akkor is fennáll, ha a fizető fél nem hibás, és nincs tudatában a 2007/64 irányelv 56. cikke szerinti bejelentést szükségessé tevő körülményeknek.

[16] Lásd: B. és Bourguignon, C., „L’utilisateur dans la nouvelle loi sur les services de paiement: entre protection et responsabilisation” in Jacquemin, H., Michaux, B. és Bourguignon, C., Actualités en droit du numérique, Anthemis, Limal, 2019, 153–215. o., 206. o.

[17] Ugyanott 207. o., amelynek leírása szerint a bejelentési kötelezettség „*curseur de la répartition des responsabilités* […].” Ugyanebben az értelemben lásd: Guimarães, M. R. és Steennot R., „Allocation of liability in case of payment fraud: who bears the risk of innovation?: A comparison of Belgian and Portuguese law in context of PSD2”, *European Review of Private Law*, Kluwer Law International, 2022, 30. kötet, 1. szám, 29–72. o., 46. o., amely szerint „az [igénybe vevő] magatartása és a nem engedélyezett fizetési műveletek közötti esetleges okozati összefüggés a bejelentéssel ér véget”.

33. Legalább három olyan helyzetet lehet meghatározni, amely kiváltja az igénybe vevőt terhelő bejelentési kötelezettséget.

34. Az első eset az, amikor az igénybe vevő tudomást szerez a fizetési eszköz elvesztéséről, ellopásáról, jogosulatlan vagy nem engedélyezett használatáról. Ebben a helyzetben a 2007/64 irányelv 56. cikke (1) bekezdésének b) pontja előírja, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének indokolatlan késedelem nélkül be kell jelentenie azt a szolgáltatónak. Az említett bejelentés célja – amint az az ezen irányelv (32) preambulumbekezdése fényében értelmezett, annak 57. cikke (1) bekezdésének d) pontjából kitűnik – az, hogy a pénzforgalmi szolgáltató számára lehetővé tegye a fizetési eszköz letiltását és a további nem engedélyezett használatának megakadályozását.

35. A második eset az, amikor az igénybe vevő nem engedélyezett műveletről szerez tudomást. Ilyen esetben az ezen irányelv 58. cikke értelmében az igénybe vevőnek indokolatlan késedelem nélkül be kell jelentenie a pénzforgalmi szolgáltatónak a nem engedélyezett műveletet helyesbítés érdekében. Az említett cikk szerinti bejelentési kötelezettség célja, hogy a kifizetőnek lehetővé tegye a nem engedélyezett műveletek megtámadását és azok összegének visszatérítését.

36. Míg az 56. cikk (1) bekezdésének b) pontja *megelőző funkciót* tölt be, mivel lehetővé teszi a fizetési eszköz letiltását, és védelmet nyújt a nem engedélyezett műveletek kockázatával szemben, addig az 58. cikk elsősorban *kompenzációs funkciót* tölt be, mivel lehetővé teszi a nem engedélyezett művelet összegének visszatérítését. [18]

37. A harmadik eset az, amikor az előző két eset (majdnem) *egyszerre* következik be. Amint azt a Bizottság a beadványában helyesen megjegyezte, és amint az az alapügyből is kitűnik a nem engedélyezett művelet a fizetési eszköz elvesztését, ellopását, jogosulatlan vagy nem engedélyezett használatát követően következhet be. Ilyen helyzetben az 56. cikk (1) bekezdésének b) pontjából és az 58. cikkből eredő bejelentési kötelezettségeket *koherens* módon kell alkalmazni. A koherencia biztosítása érdekében a nem engedélyezett művelet 58. cikk szerinti bejelentését (és megtámadását) úgy kell tekinteni, hogy az *magában foglalja* az 56. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti bejelentést is. Az ilyen típusú helyzetekben a nem engedélyezett műveletről szóló bejelentés egyszerre bír megelőző és kompenzációs funkcióval, és az 56. cikk szerinti bejelentés helyébe lép. [19]

3. A 2007/64 irányelv 58. cikke szerinti bejelentés időkerete

38. A 2007/64 irányelv 58. cikke előírja, hogy a fizető fél meghatározott időkereten belül köteles eleget tenni a pénzforgalmi szolgáltatóval szemben fennálló bejelentési kötelezettségének. Ahhoz, hogy a szolgáltatótól helyesbítést lehessen kérni, a nem engedélyezett fizetési műveletre vonatkozó bejelentést „indokolatlan késedelem nélkül, de a terhelés napját követően tizenhárom hónapnál nem később” meg kell tenni.

39. Az első kérdésben felvetett kérdés az, hogy a késedelmes bejelentés megfosztja-e a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjét a helyesbítéshez való jogától, még akkor is, ha a bejelentésre a terhelés napját követő tizenhárom hónapon belül kerül sor. Az e kérdésre adandó

[18] Torck, S., „Délai de contestation des opérations de paiement non autorisées: renvoi préjudiciel de la Cour de Cassation”, *Revue de droit bancaire et financier*, 2. sz., 2024., 28. megjegyzés.

[19] Uo.: Torck, S. megállapítja, hogy az 58. cikkre alapított megtámadás a körülményekre tekintettel feleslegessé válik (*„la contestation fondée sur l'article 58 prend le relais du signalement fondé sur l'article 56, rendu inefficace par les circonstances*”).

válasz attól függ, hogy a nem engedélyezett műveletről való tudomásszerzést követő „indokolatlan késedelem nélküli” bejelentés kötelezettsége olyan elkülönült és önálló feltételt jelent-e, amelyet a terhelés napjától számított tizenhárom hónapon belüli bejelentés kötelezettségével *együttesen* kell alkalmazni.

40. Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi. Valamely uniós jogi rendelkezés értelmezése szempontjából annak keletkezése is relevánsnak bizonyulhat. [20]

41. Ami először is az 58. cikk megfogalmazását illeti, elöljáróban meg kell jegyezni, hogy a bejelentés időbeli feltételeit a „*de nem később*” kifejezéssel kapcsolják össze. Ez a kifejezés arra utal, hogy az 58. cikk két különböző feltételt határoz meg, amelyeket együttesen kell teljesíteni a helyesbítéshez való jog keletkezéséhez.

42. Ezenfelül a két időbeli feltétel jellegét és hatályát tekintve eltérő.

43. Az „indokolatlan késedelem nélkül” történő bejelentés tekintetében meg kell jegyezni, hogy a 2007/64 irányelv nem határozza meg ezt a kifejezést. [21] Amint azt a francia kormány lényegében előadta, a nyelvi változattól függően ez a kifejezés úgy értelmezhető, hogy az a bejelentés azonnali jellegét [22] vagy a késedelem túlságosan hosszú jellegét [23] hangsúlyozza.

44. A nyelvi változattól függően eltérő árnyalatok ellenére ki kell emelni, hogy az 58. cikk nem *azonnali* cselekvésre utal. Ez bizonyos mozgásteret jelent a fizető fél reakciója gyorsaságának eseti alapon történő értékelése tekintetében. A fizető félnek tehát a körülményekre tekintettel a lehető leghamarabb cselekednie kell. Mindenesetre nem tekinthető úgy, hogy a fizető fél késedelembe esik, ha ténylegesen nem volt tudomása a nem engedélyezett műveletet kiváltó eseményről. [24]

45. A 2007/64 irányelv (31) preambulumbekezdése megerősíti ezt az értelmezést, kimondva, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének „a lehető leghamarabb” értesítenie kell a pénzforgalmi szolgáltatót az állítólagosan nem engedélyezett műveletek bármiféle vitatásáról.

46. A (31) preambulumbekezdés fényében az „indokolatlan késedelem nélkül” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjétől *gyors* cselekvést követel meg, amelyet – amint azt a Bizottság lényegében megállapította – a *körülményekre tekintettel* kell értékelni.

[20] CRCAM-ítélet (31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[21] A francia kormány beadványaiban a „indokolatlan késedelem nélkül” kifejezés elemzését nyújtotta be, figyelembe véve a Bizottságot vagy a tagállamokat más uniós jogi aktusokban terhelő kötelezettségeket. Úgy vélem azonban, hogy valamely uniós intézmény és valamely magánszemély, nevezetesen a fizető fél közötti különbségek kizárnak minden analógiát.

[22] Úgy tűnik, ez a helyzet a francia („sans tarder”), a holland („onverwijld”), a német („unverzüglich”), a görög („αμελλητί”) és az olasz („senza indugio”) nyelvi változatban.

[23] Úgy tűnik, hogy az angol („without undue delay”), a spanyol („sin tardanza injustificada”) és a lett („bez liekas kavēšanās”) nyelvi változatban ez a helyzet.

[24] Lásd: Storck, M., et al., Code Monétaire et Financier. Annoté et commenté, 14. kiadás, Dalloz, Paris, 2024, 170. o.; és Hennard, G., „Loi sur les services de paiement: l'exécution des opérations de paiement – Responsabilités en cas d'inexécution ou d'exécution incorrecte des opérations de paiement” in *Betalingsdiensten / Services de paiement*, 1. kiadás, Intersentia, Brüsszel, 2011, 137–194. o., 172. o.

47. Az egyes esetek körülményei figyelembevételének szükségessége azt jelzi – amint azt a cseh kormány lényegében előadta –, hogy az „indokolatlan késedelem nélküli” bejelentés követelménye *szubjektív*. A szubjektív jellege a kiindulópontjából is következik, amely a nem engedélyezett műveletről való tudomásszerzés.

48. Ezzel a szubjektív időbeli feltétellel szemben az a feltétel, hogy a bejelentést legkésőbb a terhelés napját követő tizenhárom hónapon belül kell megtenni, objektív feltétel. A tizenhárom hónap eltelte ugyanis objektíven meghatározható, és nem függ az eset körülményeitől. Emellett a tizenhárom hónap kezdő időpontja nem attól függ, hogy a fizető fél tudott-e a nem engedélyezett műveletről (ami egyébként nehezen meghatározható),[25] hanem a terhelés napjától.

49. A Bíróság a CRCAM-ítéletében világossá tette, hogy e határidő egy olyan „legfeljebb tizenhárom hónapos határidő”, amelyen belül a bejelentést meg kell tenni.[26] Az olyan igénybe vevő, aki a pénzforgalmi szolgáltatójának e határidőn belül nem jelentett be olyan műveletet, amelyet nem engedélyezett, nem vonhatja felelősségre e szolgáltatót, még az általános jog alapján sem, és ennélfogva nem igényelheti e nem engedélyezett művelet megtérítését.[27] Amint a Veracash előadta, a tizenhárom hónapos határidő „jogvesztő határidő” („*délai butoir*”), amelyen belül a bejelentésnek meg kell történnie.

50. A fentiekből következik, hogy az „indokolatlan késedelem nélküli” bejelentés kötelezettsége elkülönül a tizenhárom hónapos határidőn belüli bejelentés kötelezettségétől. A nem engedélyezett műveletről való tudomásszerzést követő, „indokolatlan késedelem nélküli” bejelentésnek a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője által történő elmulasztása nem „ellensúlyozható” egyszerűen a terhelés napját követő tizenhárom hónapon belüli bejelentéssel.

51. Másodszor, a 2007/58 irányelv 58. cikkének rendszertani értelmezése megerősíti e rendelkezés szó szerinti értelmezését.

52. A Bíróság a CRCAM ítéletében megállapította, hogy az 58. cikk, amelyre ezen irányelv 60. cikkének (1) bekezdése hivatkozik, általános bejelentési kötelezettséget ró a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjére.[28] Amint arra fentebb rámutattam,[29] a bejelentés központi helyet foglal el a nem engedélyezett fizetési műveletekre vonatkozó felelősségi szabályok összefüggésében. Annak elfogadása, hogy a fizető fél tizenhárom hónapot várhat a tudomására jutott művelet megtámadásával, gyengíti az „indokolatlan késedelem nélküli” bejelentés kötelezettségének hatékonyságát. Abban a különös helyzetben, amikor a nem engedélyezett művelet a fizetési eszköz elvesztéséből, ellopásából vagy jogosulatlan használatából ered, a művelet késedelmes bejelentése késlelteti a 2007/64 irányelv 57. cikke (1) bekezdésének d) pontja szerinti intézkedéseknek a pénzforgalmi szolgáltató által történő meghozatalát. Emellett a fizető fél tudomására jutott nem engedélyezett műveletek késedelmes bejelentése késlelteti a pénzforgalmi szolgáltató ezen irányelv 60. cikke szerinti felelősségének kiváltását. Így – amint azt a Bizottság lényegében előadta – a fizető fél tudomására jutott nem engedélyezett műveletek késedelmes bejelentése az annak 57. cikke (1) bekezdésének d) pontjában és 60. cikkében foglalt célkitűzéseket is aláássa.

[25] Lásd: Guimarães, M. R. és Steennot R., i.m., fenti 17. lábjegyzet, 48. o.

[26] Lásd ebben az értelemben: CRCAM-ítélet (38. és 50. pont).

[27] CRCAM-ítélet (36. pont).

[28] Uo., 33. pont.

[29] Lásd a jelen indítvány 32. pontját.

53. Harmadszor, a 2007/64 irányelv 58. cikkének teleologikus értelmezése megerősíti e rendelkezés szó szerinti és rendszertani értelmezését. Abban a különös helyzetben, amikor az ezen nem engedélyezett művelethez kapcsolódó károk a fizetési eszköz elvesztéséből, ellopásából vagy jogosulatlan használatából erednek, a késedelmes bejelentés megakadályozza a pénzforgalmi szolgáltatót abban, hogy azonnal intézkedéseket hozzon, és növeli a nem engedélyezett műveletek kockázatát. A pénzforgalmi szolgáltatónak tett bejelentés indokolatlan késedelme tehát aláássa a bejelentés megelőző célját. [30]

54. Ráadásul, amint arra a Bizottság lényegében rámutatott, az az értelmezés, amely szerint a fizető fél akkor is jogosult a helyesbítésre, ha elmulasztotta a bejelentést indokolatlan késedelem nélkül megtenni, sérti a jogbiztonságot és a pénzforgalmi szolgáltató és a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője közötti érdekek kiegyensúlyozását.

55. Negyedszer, a 2007/64 irányelv keletkezése megerősíti azt az értelmezést, amely az említett irányelv 58. cikkének szó szerinti, rendszertani és teleologikus értelmezéséből következik.

56. Az előkészítő iratokból kitűnik, hogy a Bizottság eredeti irányelvjavaslata [31] nem írt elő a 2007/64 irányelv 58. cikkében foglalt határidőhöz hasonló maximális határidőt, amelyet a jogalkotási eljárás során vezettek be. [32] A tizenhárom hónapos egységes határidő bevezetésének azonban nem az volt a célja, hogy a késedelem nélküli bejelentés kötelezettségét helyettesítse. Amint arra a Bíróság a CRCAM-ítéletében rámutatott, hamarosan nyilvánvalóvá vált, hogy e határidő bevezetése elengedhetetlen volt e szolgáltatások igénybe vevője és azok szolgáltatója jogbiztonságának biztosításához. [33] A legfeljebb tizenhárom hónapos határidő előírása biztosítja, hogy a fizetési művelet ezen határidő lejártával végleges jellegűvé válik. [34] A művelet végleges jellegűvé válásának biztosítására irányuló célkitűzés azonban nem érinti az igénybe vevő azon elkülönült kötelezettségét, hogy indokolatlan késedelem nélkül tegyen bejelentést.

57. Ebből következik, hogy a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevőjének a 2007/64 irányelv 58. cikkében meghatározott mindkét feltételt be kell tartania. Ez nem érinti ezen irányelv 61. cikke (2) bekezdésének alkalmazását, amely a fizető fél felelősségét szabályozza, ha a nem engedélyezett művelethez kapcsolódó károk többek között a fizetési eszköz elvesztése, ellopása vagy jogosulatlan használata bejelentésének szándékos vagy súlyos gondatlanságból elkövetett elmulasztásából erednek, ami a második előterjesztett kérdés tárgyát képezi.

58. A fentiek összességére figyelemmel a 2007/64 irányelv 56., 60. és 61. cikkének fényében értelmezett 58. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a fizető fél főszabály szerint elveszíti a nem engedélyezett művelet összegének visszatérítéséhez való jogát, ha késedelmesen jelentette be a pénzforgalmi szolgáltatónak az említett műveletet, annak ellenére, hogy ezt a terhelés időpontját követő tizenhárom hónapon belül tette meg. Ez nem érinti az ezen irányelv 61. cikke (2) bekezdésének alkalmazását.

30 Lásd a jelen indítvány fenti 34. és 36. pontját.

31 „A Közösség lisszaboni programjának végrehajtása: Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a belső piaci fizetési szolgáltatásokról, valamint a 97/7/EK, a 2002/12/EK és a 2002/65/EK irányelv módosításáról” (COM(2005) 603 végleges).

32 Lásd: Saugmandsgaard Øe főtanácsnok CRCAM-ügyre vonatkozó indítványa (C-337/20, EU:C:2021:564, 44–46. pont).

33 CRCAM-ítélet (48. pont).

34 Uo., 49. pont.

B. A második kérdés

59. Bár az előterjesztő bíróság második kérdésében nem említi a 2007/64 irányelv konkrét rendelkezését, az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből mégis kitűnik, hogy ezen irányelv 61. cikke (2) bekezdésének az annak 56. cikke (1) bekezdése b) pontja fényében történő értelmezését kéri. Emellett a második kérdést csak arra az esetre tették fel, amennyiben az első kérdésre a Bíróság igenlő választ adna.

60. A kérdést előterjesztő bíróság a második kérdésével tehát lényegében azt kérdezi, hogy a 2007/64 irányelv 61. cikkének (2) bekezdését az említett irányelv 56. cikke (1) bekezdésének b) pontja fényében értelmezve úgy kell-e értelmezni, hogy a fizetési eszköz elvesztése, ellopása, illetve jogosulatlan vagy nem engedélyezett használata miatt nem engedélyezett művelethez kapcsolódó károk esetén a fizető fél csak akkor veszíti el a visszatérítéshez való jogát, ha szándékosan vagy súlyos gondatlansággal eljárva elmulasztotta a pénzforgalmi szolgáltatónak tett bejelentést.

61. A 2007/64 irányelv 61. cikke az elveszett, ellopott vagy jogosulatlanul használt fizetőeszközök használatából eredő, nem engedélyezett műveletekkel kapcsolatos károkért való felelősségre vonatkozó szabályokra alkalmazandó különös rendelkezéseket állapít meg.[35] Az említett irányelvnek az annak 56. cikke (1) bekezdése b) pontja fényében értelmezett 61. cikke (2) bekezdéséből különösen az következik, hogy a fizető fél viseli a nem engedélyezett műveletekből eredő összes kárt, ha azok nála többek között azáltal keletkeztek, hogy szándékosan vagy súlyos gondatlansággal eljárva elmulasztotta bejelenteni a pénzforgalmi szolgáltatónak a fizetési eszköz elvesztését, ellopását, illetve jogosulatlan vagy nem engedélyezett használatát.

62. A 61. cikk (2) bekezdése nem utal kifejezetten az 58. cikk szerinti bejelentési kötelezettségre. A fentiek szerint[36] azonban a helyzet és az események alakulásától függően, ha a nem engedélyezett művelet a fizetési eszköz elvesztése, ellopása vagy jogosulatlan használata miatt következik be, az 58. cikk szerinti, a nem engedélyezett műveletre vonatkozó bejelentés magában foglalja az 56. cikk (1) bekezdésének b) pontja szerinti bejelentést. Ilyen helyzetekben a 61. cikk (2) bekezdésének, az 56. cikk (1) bekezdése b) pontjának és az 58. cikknek a koherens értelmezése érdekében az 58. cikk szerinti bejelentésre vonatkoznak a 61. cikk (2) bekezdésében meghatározott feltételek.

63. A fizető fél így elveszíti a visszatérítéshez való jogát, ha a fizetési eszköz elvesztését, ellopását vagy jogosulatlan használatát követően „szándékosan vagy súlyos gondatlansággal eljárva” elmulasztotta bejelenteni a nem engedélyezett műveletet.

64. A 2007/64 irányelv (33) preambulumbekezdéséből következik, hogy az esetleges gondatlanság értékeléséhez valamennyi körülményt figyelembe kell venni. Az említett preambulumbekezdés szerint az állítólagos gondatlanság bizonyítékait és annak mértékét a nemzeti joggal összhangban kell értékelni.

65. Míg a gondatlanság fogalma olyan nem szándékos cselekményt vagy mulasztást feltételez, amellyel a felelős személy megsérti a gondossági kötelezettségét, a „súlyos gondatlanság” fogalma csak az ilyen gondossági kötelezettség súlyos megsértésére vonatkozhat.[37] A 2015/2366 irányelv – bár az alapügyben nem alkalmazható – megerősíti a „súlyos gondatlanság”

[35] Lásd a jelen indítvány 31. pontját.

[36] A jelen indítvány 37. pontja.

[37] Lásd e tekintetben: 2008. június 3-i Intertanko és társai ítélet (C-308/06, EU:C:2008:312, 75. és 76. pont).

fogalmának ezt az értelmezését. A (72) preambulumbekezdése kimondja, hogy „a súlyos gondatlanságnak a puszta gondatlanságnál többet, jelentős mértékű hanyagságról tanúskodó magatartást kell jelentenie”.

66. A 2007/64 irányelv 59. cikkének (2) bekezdéséből mindenesetre az következik, hogy a fizetési eszköz puszta használata önmagában nem elegendő annak bizonyítására, hogy a fizető fél csalárd módon járt el, vagy hogy az annak 56. cikkében meghatározott egy vagy több kötelezettségével kapcsolatban súlyos gondatlansággal járt el, vagy azokat szándékosan nem teljesítette.

67. Ennek megfelelően a 2007/64 irányelv 61. cikke (2) bekezdésének alkalmazásában a gondossági kötelezettség puszta megszegése, vagy ahogy a Bizottság fogalmazott, az „egyszerű gondatlanság” nem elegendő ahhoz, hogy kizárja a fizető fél részére történő visszatérítést.[38] Így – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság helyesen megjegyezte – a 61. cikk (2) bekezdése nem „büntet” minden késedelmes bejelentést, függetlenül a körülményektől és a fizető fél magatartásától. Csak az olyan késedelmes bejelentés eredményezi a visszatérítéshez való jog elvesztését, amely a fizető fél szándékos vagy súlyosan gondatlan magatartásából ered.

68. A fentiek alapján a 2007/64 irányelv 61. cikkének az 56. cikke (1) bekezdése b) pontja fényében értelmezett (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a fizetési eszköz elvesztéséből, ellopásából, illetve jogosulatlan vagy nem engedélyezett használatából eredő nem engedélyezett művelethez kapcsolódó károk esetén a fizető fél csak akkor veszíti el a visszatérítéshez való jogát, ha szándékosan vagy súlyos gondatlansággal eljárva nem jelentette be a műveletet a pénzforgalmi szolgáltatónak.

C. A harmadik kérdés

69. Bár az előterjesztő bíróság harmadik kérdésében nem említi a 2007/64 irányelv konkrét rendelkezését, az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből mégis kitűnik, hogy a 61. cikk (2) bekezdésének, és különösen azon nem engedélyezett műveletek körének értelmezését kéri, amelyekért a fizető fél viseli a kockázatot. Emellett a harmadik kérdést csak arra az esetre tették fel, amennyiben az első kérdésre a Bíróság igenlő választ adna.

70. Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság tehát lényegében azt kérdezi, hogy a 2007/64 irányelv 61. cikkének (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a fizető fél által szándékosan vagy súlyos gondatlanságból késedelmesen bejelentett, nem engedélyezett műveletekhez kapcsolódó károk esetén a fizető fél valamennyi nem engedélyezett művelet tekintetében elveszíti a megtérítéshez való jogát, vagy csak azon műveletek tekintetében, amelyeket el lehetett volna kerülni, ha a bejelentés nem lett volna késedelmes.

71. E tekintetben a fent hivatkozott állandó ítélkezési gyakorlatnak[39] megfelelően valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi.

72. Először is, ami a 2007/64 irányelv 61. cikke (2) bekezdésének szövegét illeti, e rendelkezés kimondja, hogy a fizető fél viseli „a nem engedélyezett fizetési műveletekkel összefüggő összes kárt”, ha azok nála többek között azáltal keletkeztek, hogy bejelentési kötelezettségének szándékosan vagy súlyos gondatlanságból nem tett eleget. Egyrészt az „*összes kár*” és a „*nem*

[38] Lásd Guimarães, M. R. és Steennot R., i. m., 17. lábjegyzet, 50. o., a nemzeti ítélkezési gyakorlatból vett példákkal.

[39] A jelen indítvány 40. pontja.

engedélyezett fizetési műveletek” kifejezések arra utalnak, hogy azon műveletek körét, amelyek tekintetében a fizető fél nem teljesíti kötelezettségeit, tágan kell értelmezni. Nincs különbség azon műveletek között, amelyek elkerülhetők lettek volna, és azon műveletek között, amelyek nem lettek volna elkerülhetők, ha a bejelentés időben történt volna.

73. Másrészt a „keletkezett károk” kifejezés okozati kapcsolatot teremt a kár és a fizető fél magatartása között, akinél azok többek között azáltal keletkeztek, hogy elmulasztotta a bejelentést. Az említett okozati összefüggés követelménye ugyanis – ahogyan a Bizottság lényegében érvelt – úgy értelmezhető, hogy csak az olyan műveletekből eredő károk tartoznak a hatálya alá, amelyek az időben történő bejelentéssel megelőzhetők lettek volna.

74. Úgy vélem azonban, hogy a 2007/64 irányelv 61. cikke (2) bekezdésének szövegkörnyezete és célja ehelyett azt jelzi, hogy a fizető fél felel a nem engedélyezett műveletekből eredő összes kárért, ha szándékosan vagy súlyos gondatlanságból elmulasztotta azokat bejelenteni.

75. Másodszor, e rendelkezés szövegkörnyezetét illetően mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a fizető fél korlátlan felelőssége azon alapul, hogy csalárd módon járt el, vagy hogy a 2007/64 irányelv 56. cikkében meghatározott egy vagy több kötelezettségével kapcsolatban súlyos gondatlansággal járt el, vagy azokat szándékosan nem teljesítette. Ebből a rendelkezésből következik, hogy az ilyen magatartásnak a fizető félre nézve következményekkel kell járnia, nevezetesen a visszatérítési jog elvesztésével.

76. Ezután, amint arra már rámutattam,[40] a bejelentés központi helyet foglal el a nem engedélyezett műveletekért való felelősség rendszerében. Különösen akkor, ha a vitatott művelet a fizetési eszköz nem engedélyezett használatának eredménye, a bejelentésnek megelőző funkciója van, amely lehetővé teszi a pénzforgalmi szolgáltató számára a fizetési eszköz letiltását és a nem engedélyezett fizetési műveletek kockázatának csökkentését. Az ilyen nem engedélyezett műveletekért való felelősségre vonatkozó szabályok azon a vélelmen alapulnak, hogy azok *elkerülhetők lettek volna*, ha időben bejelentik azokat. Ellentétes lenne a felelősségi rendszer logikájával, ha a visszatérítéshez való jog szempontjából különbséget tennénk a műveletek két kategóriája, vagyis az elkerülhető és a nem elkerülhető műveletek között.

77. Harmadszor, a 2007/64 irányelv 61. cikke (2) bekezdésének célja, és azok a rendelkezések, amelyeknek a részét képezi, alátámasztják ezt a következtetést. A fizetési eszköz elvesztése, ellopása vagy jogosulatlan használata eredményeként keletkező nem engedélyezett műveletekért való felelősségre vonatkozó szabályok a fizető fél és a pénzforgalmi szolgáltató érdekeinek egyensúlyát igyekeznek megteremteni. Ellentétes lenne a szerződő felek érdekeinek kiegyensúlyozásával, ha a felelősség terjedelmét úgy szűkítenék le, hogy az csak a nem engedélyezett műveletek egy részére terjedjen ki. Ez aláásná azt a célt is, hogy a fizető felet arra ösztönözzék, hogy indokolatlan késedelem nélkül jelentse be a műveletet a pénzforgalmi szolgáltatónak.

78. A fentiek alapján úgy vélem, hogy a 2007/64 irányelv 61. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a fizető fél által szándékosan vagy súlyos gondatlanságból késedelmesen bejelentett, nem engedélyezett műveletekhez kapcsolódó károk esetén a fizető fél valamennyi nem engedélyezett művelet tekintetében elveszíti a megtérítéshez való jogát, nem csak azon műveletek tekintetében, amelyeket el lehetett volna kerülni, ha a bejelentés nem lett volna késedelmes.

[40] A jelen indítvány 32. és 52. pontja.

V. Végkövetkeztetés

79. A fentiek összességére figyelemmel azt javaslom a Bíróságnak, hogy a Cour de cassation (semmítőszék, Franciaország) által előterjesztett kérdésekre a következő választ adja:

1) A belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 58. cikkét annak 56., 60. és 61. cikke fényében

   úgy kell értelmezni, hogy a fizető fél főszabály szerint elveszíti a nem engedélyezett művelet összegének visszatérítéséhez való jogát, ha késedelmesen jelentette be a pénzforgalmi szolgáltatónak az említett műveletet, annak ellenére, hogy ezt a terhelés időpontját követő 13 hónapon belül tette meg. Ez nem érinti a 2007/64 irányelv 61. cikke (2) bekezdésének alkalmazását.

2) A 2007/64 irányelv 61. cikkének (2) bekezdését ezen irányelv 56. cikke (1) bekezdése b) pontjával összefüggésben

   úgy kell értelmezni, hogy a fizetési eszköz elvesztéséből, ellopásából, illetve jogosulatlan vagy nem engedélyezett használatából eredő nem engedélyezett művelethez kapcsolódó károk esetén a fizető fél csak akkor veszíti el a visszatérítéshez való jogát, ha szándékosan vagy súlyos gondatlansággal eljárva nem jelentette be a műveletet a pénzforgalmi szolgáltatónak.

3) A 2007/64 irányelv 61. cikkének (2) bekezdését

   úgy kell értelmezni, hogy a fizető fél által szándékosan vagy súlyos gondatlanságból késedelmesen bejelentett, nem engedélyezett műveletekhez kapcsolódó károk esetén a fizető fél valamennyi nem engedélyezett művelet tekintetében elveszíti a megtérítéshez való jogát, nem csak azon műveletek tekintetében, amelyeket el lehetett volna kerülni, ha a bejelentés nem lett volna késedelmes.